

ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 «Соціальні та поведінкові науки»</i>
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>
Освітня програма	<i>Економіка бізнес-підприємства</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>очна (денна) /дистанційна/змішана</i>
Рік підготовки, семестр	<i>4 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити (120 годин)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік, модульна контрольна робота, індивідуальне семестрове завдання у формі розрахункової роботи, календарні контролю</i>
Розклад занять	<i>http://schedule.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор/практичні: д.е.н., професор кафедри економіки і підприємництва, Дергалюк Богдан Володимирович, 0504480865, e-mail: b_dergaliuk@uke.net</i>
Розміщення курсу	<i>Campus</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств» спрямована на формування знань щодо закономірностей функціонування та розвитку об'єднань підприємств.

***Метою** дисципліни є засвоєння знань з економіки, організації та ефективності здійснення фінансово-господарської діяльності об'єднань підприємств.*

***Предметом** навчальної дисципліни є закономірності функціонування та розвитку об'єднань підприємств.*

*Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду **компетентностей**:*

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

ФК 19. Здатність до економічного аналізу господарської діяльності підприємства.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студента наступні програмні результати навчання:

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 29. Використовувати знання, вміння та навички для теоретичного та практичного освоєння проблем та перспектив розвитку підприємства та планувати, організувати, реалізувати, презентувати відповідні наукові дослідження.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. Економіка підприємства. Проектний аналіз. Управління проектами.

Постреквізити. Переддипломна практика, Дипломна робота.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Об'єднання підприємств як суб'єкт господарювання. Тема 2. Спеціалізація і кооперування об'єднань підприємств. Тема 3. Державне регулювання діяльності об'єднань підприємств. Тема 4. Холдингова організація об'єднань підприємств. Тема 5. Організація внутрішньої системи управління об'єднань підприємств. Тема 6. Організація циклу «дослідження - виробництво» в об'єднаннях підприємств та наукових установах. Тема 7. Фінансування об'єднань підприємств. Тема 8. Глобалізація ринків та діяльність ТНК. Стратегічні альянси підприємств.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова:

1. *Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022. – 516 с.: URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/51563>.*

2. *Фролова Л.В., Бавико О.Є., Бойко І.М., Бондарчук М.Є.. Економіка підприємництва: підручник. Одеса: Бондаренко М.О, 2020.*

Допоміжна:

1. *Дунська А.Р. Менеджмент міжнародної діяльності підприємств. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019.*

2. *Геращенко О.Л., Скоробогатов М.В., Карасик В.М.. Економіка ХХІ: країни, підприємства, людини. Друге видання, перероблене і доповнене. Харків: Фоліо, 2019.*

Відповідно до тем, що вивчаються на лекційних та практичних заняттях, студенти повинні ознайомитися з відповідними положенням законодавчих та нормативних документів.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: *лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді реферату, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;*

загальні методи навчання: *репродуктивний, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;*

спеціальні методи навчання: *робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.*

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу з розв'язання практичних задач, які викладається на лекціях та пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки. Ознайомлення з новою темою на практичному занятті передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування здобувачам вищої освіти потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо). Потім здобувачі вищої освіти отримують завдання. На наступному занятті здобувачі вищої освіти мають можливість отримати від викладача відповіді на питання, що виникли при виконанні завдань, і здати їх. Під час вивчення матеріалу та при виконанні практичних завдань застосовуються інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (електронні презентації до лекційних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
-------------------------------	-----------------	------------------

<p>ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.</p>	<p>Лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді реферату, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. Загальні методи навчання: інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий, репродуктивний Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні завдання</p>	<p>Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, доповіді, модульну контрольну роботу, реферат. Підсумковий контроль - екзамен</p>
<p>ПРН 29. Використовувати знання, вміння та навички для теоретичного та практичного освоєння проблем та перспектив розвитку підприємства та планувати, організувати, реалізувати, презентувати відповідні наукові дослідження.</p>	<p>Лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді реферату, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. Загальні методи навчання: інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий, репродуктивний Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні завдання</p>	<p>Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, доповіді, модульну контрольну роботу, реферат. Підсумковий контроль - екзамен</p>

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 18 годин семінарських занять, модульний контроль.

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	СЗ	СР		
1-2	Тема 1. Об'єднання підприємств як суб'єкт господарювання	4	2	5	Л, П: Економічна сутність та роль об'єднань підприємств в економіці: ретроспективний аналіз та сучасне тлумачення. Види об'єднань підприємств: економічний та юридичний аспекти. Правові та організаційно-економічні ознаки об'єднань підприємств: світовий досвід. (4, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
3-4	Тема 2. Спеціалізація і кооперування об'єднань підприємств	4	2	5	Л, П: Спеціалізація і кооперація як основні форми інтеграції підприємств. Поняття спеціалізації та її види. Поняття кооперування та його види. Основні показники ефективності спеціалізації у процесі створення і діяльності об'єднань підприємств. Методика оцінювання соціально-економічного та інших видів ефектів від кооперування. Галузева специфіка кооперування і спеціалізації. (4, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне, опитування

5-6	Тема 3. Державне регулювання діяльності об'єднань підприємств	4	2	5	Л, П: Регулювання і саморегулювання діяльності об'єднань підприємств. Державне регулювання корпоративного сектору: національні особливості та порівняння з міжнародним досвідом. (4, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
7-8	Тема 4. Холдингова організація об'єднань підприємств	4	2	5	Л, П: Сутність, основи функціонування та історія виникнення холдингових структур. Типи холдингових компаній. Цілі та стратегія холдингів. Економічна роль та функції холдингів в економіці (4, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
9-10	Тема 5. Організація внутрішньої системи управління об'єднань підприємств.	4	2	6	Л, П: Організаційно-управлінські структури регулювання діяльності об'єднань підприємств та їх специфіка. (4, 1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
11-12	Тема 6. Організація циклу «дослідження - виробництво» в об'єднаннях підприємств та наукових установах	4	2	6	Л, П: Поняття та сутнісні особливості інноваційного процесу. Особливості регулювання інноваційного процесу. Організаційні форми взаємозв'язку науки та виробництва. Роль об'єднань підприємств у стимулюванні НТР. (4, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
13-14	Тема 7. Фінансування об'єднань підприємств	4	2	6	Л, П: Поняття фінансів об'єднань підприємств. теоретичні основи фінансової діяльності об'єднань підприємств та оцінка вартості їх активів: метод дисконтованого грошового потоку, ринкових коефіцієнтів, вартості і заміщення активів, середньозваженої вартості. (4, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
15-17	Тема 8. Глобалізація ринків та діяльність ТНК. Стратегічні альянси підприємств	6	2	8	Л, П: Види об'єднань підприємств на світовому ринку. Економічний механізм діяльності ТНК і БНК. Стратегії ТНК на світовому ринку. Регулювання діяльності ТНК. (6, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
17	Розрахункова робота			10	ПР: захист РР	
18	Модульна контрольна робота (МКР)	2		4	Передбачає аналітичні завдання	
	Залік.		2	6	Передбачає аналітичні завдання	
Всього		36	18	66		

Примітка: Л – лекції, П – практичне заняття, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, підготовку до практичних занять, підготовку доповідей та презентацій, виконання творчих завдань, модульної контрольної роботи та підготовку до складання заліку. Обсяги часу на виконання самостійної роботи становить 66 год.

Тиждень навчання	Тема	Завдання	Обсяг годин
1-2	Тема 1. Об'єднання підприємств як суб'єкт господарювання	Підготовка до практичного заняття	5
3-4	Тема 2. Спеціалізація і кооперування об'єднань підприємств	Підготовка до практичного заняття	5
5-6	Тема 3. Державне регулювання діяльності об'єднань підприємств	Підготовка до практичного заняття	5
7-8	Тема 4. Корпоративне управління. Особливості організація внутрішньої системи управління ІКС.	Підготовка до практичного заняття	5
9-10	Тема 5. Корпоративна соціальна відповідальність як сучасна форма регулювання взаємовідносин ІКС та ключових стейкхолдерів.	Підготовка до практичного заняття	6
11-12	Тема 6. Фінансова підсистема управління діяльністю ІКС.	Підготовка до практичного заняття	6
13-14	Тема 7. Організація інноваційної діяльності ІКС.	Підготовка до практичного заняття	6
15-17	Тема 8. Міжнародне регулювання діяльності суб'єктів корпоративної економіки. ТНК та стратегічні альянси.	Підготовка до практичного заняття	8
17	Розрахункова робота	Підготовка РР	10
18	МКР	Підготовка до МКР	4
	Залік	Підготовка до заліку	6
Всього			66

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та поведінка на заняттях. Відвідування лекцій та практичних занять є вільним, бали за присутність на лекціях та практикумах не додаються, але вагома частина рейтингу здобувача вищої освіти формується через активну участь на лекціях та практичних заняттях. Тому пропуск лекцій та практичних не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг. На заняттях здобувачу вищої освіти дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т. ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання.

Заохочувальні та штрафні бали. Активність здобувача вищої освіти на заняттях, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача. Заохочувальні бали здобувач вищої освіти також може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлене у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо; за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематики курсу. Штрафні бали з дисципліни не передбачаються.

Захист індивідуального семестрового завдання передбачено у вигляді презентації та стислої доповіді за виконаним завданням, відповідей на запитання. За форс-мажорних обставин, що зумовили нестачу часу, індивідуальне семестрове завдання зараховується за результатами представленої готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлених в індивідуальному порядку.

Пропущені контрольні заходи. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомій життєвій обставині), здобувачу вищої освіти надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого часу. В разі порушення термінів і невиконання завдань з неповажних причин, здобувач вищої освіти, який не набрав 40 балів під

час семестру, не допускається до складання екзамену в основну сесію. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Позааудиторні заняття. В межах вивчення навчальної дисципліни за бажанням здобувача вищої освіти передбачається участь в олімпіадах, конференціях, форумах, круглих столах, написанні статей тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

8.1. Поточний контроль

8.1.1. Робота на практичних заняттях (тах 36 балів)

1. **Відповіді на практичних заняттях:** відповіді на запитання з теми лекції, участь в дискусіях, у тому числі за результатами опрацювання кейсів, обговорення, відповіді під час усного опитування, аналітичні доповіді (2 бали x18).

Розрахунок за одну відповідь:

- 2- активна робота, повні відповіді під час опитування;
- 1.5 -плідна робота, часткові відповіді під час опитування;
- 1 - робота з доповненням до відповідей інших здобувачів;
- 0 пасивність

2. **Опрацювання аналітичних навчальних завдань:** аналітичні, навчальні завдання, у тому числі, виконані під час роботи у малих групах з презентацією результатів на практичних заняттях (4 завдання – **тах 20 балів**).

Розрахунок за одне завдання:

- 5 балів • якісно виконане завдання, результати обґрунтовані і доведені;
- 4 балів • наявні певні недоліки у виконанні завдання, які суттєво не впливають на його результат;
- 3 бали • завдання виконано з неточностями, що мають вплив на обґрунтування результату;
- 0 балів • завдання не виконане

8.1.2. Модульна контрольна робота (тах 20 балів)

Розрахунок балів за одну контрольна роботу:

- 18..20 балів – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації);
- 14..17 балів – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями;
- 10..13 балів – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки;
- 0..9 балів – відповідь становить 0-59%

Результат контрольного заходу для здобувача, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

8.1.3. Розрахункова робота (тах 24 балів).

Розрахунок балів за виконання розрахункової роботи:

- 23-24 балів - розрахункову роботу виконано у повному обсязі з належним аналізом та обґрунтуванням отриманих даних;
- 22-23 балів - розрахункову роботу виконано у повному обсязі з незначними помилками, які суттєво не впливають на її результат;
- 18-21 балів - розрахункову роботу виконано з помилками, які мають вплив на її результат, обґрунтування та висновки;
- 14-17 балів - розрахункову роботу виконано не у повному обсязі, є грубі помилки у розрахунках, отримані дані не обґрунтовано;
- 0 балів - розрахункову роботу не зараховано, наявний плагіат, дублювання з іншими роботами або розрахункову роботу не виконано

8.2. Календарний контроль.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

7 тиждень - Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 15 балів;

14 тиждень Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 25 балів. Складено модульну контрольну роботу.

8.3. Семестровий контроль (залік).

Умовою допуску до заліку є виконання навчальних завдань, розрахункової роботи та модульної контрольної роботи. Залік отримується здобувачем без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60. Здобувач, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі та виконання розрахункової роботи. Залікова контрольна робота проводиться на останньому за розкладом занятті з дисципліни.

Заліковий білет містить чотири завдання, які оцінюються у 76 балів.

Кожне запитання оцінюється з 19 балів за такими критеріями:

– «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 17 - 19 балів;

• «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 14...16 балів;

• «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації. що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 11...13 балів;

– «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економіки і підприємництва, д.е.н., професором, Б.В. Дергалюком

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 22 від 18.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 10 від 24.06.2024 р.)